

The logo for ERAC (Equal Rights for All Coalition) features the letters 'ERAC' in a bold, white, sans-serif font. A horizontal rainbow bar is positioned above the 'E' and 'R'.

EQUAL RIGHTS FOR ALL COALITION

Projektom koji finansira EU rukovodi
Kancelarija Evropske unije na Kosovu

ERAC

EQUAL RIGHTS FOR ALL COALITION

YOUTH INITIATIVE FOR HUMAN RIGHTS
NISMA E TË RIJVE PËR TË DREJTAT E NJERIUT
INICIJATIVA MLADIH ZA LJUDSKA PRAVA

KO
SO
VO
20

TABELA SADRŽAJA

Koja je svrha ERAC-a	01
Ko su članovi koalicije	04
Šta mi radimo	10
Oblasti interesovanja ERAC-a	11
Glavne aktivnosti	14
Kontaktne informacije erac	20

Koja je svrha ERAC-a

01

Koja je svrha ERAC-a

Jednaka prava za sve koalicije (ERAC) okuplja sedam (7) NVO-a koje rade u oblasti **vladavine prava** i **osnovnih prava** koje će zajedno raditi sa dodatnih **devetnaest (19) NVO-a sa bazom na terenu** čiji je poseban fokus osnivanje održive mreže NVO-a koje su aktivne u promociji osnovnih prava ugroženih i/ili marginalizovanih grupa (UMG). Poseban fokus projekta su sledeće grupe: **sve manjinske zajednice** na Kosovu, **žene, omladina i pripadnici LGBT zajednice**. Iako rade na sličnim temama i pitanjima, ovim NVO nedostaje saradnja i često su podeljene na bazi posebnih ciljnih grupa sa kojima rade ili na bazi regiona u kojem su aktivne. Osnivanjem strukturne saradnje između odabranih NVO-a i pružajući formalne mogućnosti za stalno učenje, akcija generiše razmenu znanja i iskustava između NVO-a (uključujući institucionalna pitanja), jača svoje kapacitete za zagovaranje sa relevantnim centralnim i opštinskim institucijama, i povećava njihovu vidljivost.

Koalicija okuplja i kombinuje jače strane srednjih **NVO-a i NVO-a sa bazom na terenu**. Srednje NVO često raspoložu kapacitetima i kontaktima radi uticanja i stvaranja jakih slučajeva u relevantnim institucijama, dok one sa bazom na terenu imaju jake veze sa pripadnicima UMG-a, ali ograničen pristup odlučujućim telima i telima koja usvajaju politike.

ERAC saraduje sa Vladom na centralnom nivou i lokalnom nivou radi rešavanja nedostataka u postojećim institucionalnim mehanizmima za zaštitu, promociju, i sprovođenje osnovnih ljudskih prava i izveštavanja i poboljšanja u slučajevima kršenja ovih prava. Partneri ERAC-a učestvuju u mehanizmima koji se trenutno razvijaju radi

Koja je svrha ERAC-a

02

jačanja saradnje sa civilnim društvom pod vođstvom Kancelarije za dobrim upravljanjem, ljudskim pravima, jednakim mogućnostima i borbi protiv diskriminacije.

Dalje, ERAC ima za cilj da uspostavi strukturni dijalog sa relevantnim Skupštinskim komisijama da bi se poboljšalo uključivanje nevladinih organizacija u rad Skupštine i doprinelo povećanom učešću NVO-a u donošenju zakona i praćenju centralnih i lokalnih vlasti. Na lokalnom nivou, pravni asistenti iz zajednica se angažuju u strukturnom dijalogu sa relevantnim institucijama.

Osnovna ljudska prava za sve građane Kosova su de jure zagarantovana Ustavom Republike Kosovo, u skladu sa Univerzalnom deklaracijom o ljudskim pravima. Međutim postoji velika razlika između zakonodavstva i de facto pristupa i zaštiti osnovnih prava. Ugrožene i marginalizovane grupe, uključujući manjinske zajednice, žene, omladinu i zajednicu LGBT posebno se suočavaju sa izazovima prilikom ostvarivanja njihovih osnovnih prava. ERAC organizuje aktivnosti u vezi sa velikim brojem osnovnih prava koja su identifikovana od strane ERAC-a i međunarodnih aktera kao posebno problematičnih za UMG a to su: Jednakost pred zakonom; Pravo na pravično i nepristrasno suđenje; Pravo na pravni lek; Pravo na slobodu i bezbednost; Slobodno izražavanje; Pravo na pristup javnim dokumentima; Sloboda medija; Pravo na obrazovanje; Pravo na rad i obavljanje profesije; Zdravstvena i socijalna zaštita.

Ko su članovi koalicije 03

Ko su članovi koalicije

04

ECMI Kosovo

Evropski centar za manjinska pitanja Kosovo (ECMI Kosovo) je glavna nevladina organizacija koja radi sa **nacionalnim manjinama i međuetničkim odnosima** na Kosovu. ECMI Kosovo ima tri oblasti delovanja: (1) Davanje preporuka za izgradnju kapaciteta i politika vladinim institucijama da one funkcionišu u osetljivim zajednicama, na odgovoran i transparentan način; (2) Jačanje civilnog društva unutar zajednica radi efikasnog učešća u donošenju odluka i zagovaranju njihovih prava; (3) Podizanje svesti među opštom javnošću i obaveštavanje javnosti o položaju manjinskih zajednica na Kosovu.

KGSC

Misija Kosovskog centra za rodne studije (KGSC) je integracija rodne perspective u svim analizama, programima i politikama u svim sektorima kosovskog društva povećanjem svesti o **rodnim pitanjima, razvojem rodnih studija i stvaranju osetljivih politika iz rodnog aspekta** kroz istraživanja, razvojem politika, zagovaranjem i lobiranjem.

KGSC je rodno fokusirana organizacija na Kosovu i u regionu. Tokom svog 14-godišnjeg postojanja doprinelo je ravnopravnosti polova i postizanju rodne ravnopravnosti u svim sferama života. KGSC je realizovalo više od 50 projekata u oblasti prava žena i rodne ravnopravnosti. Njihova stručnost u zagovaranju, praćenju i istraživanju kao i kampanjama podizanja svesti daje dodatnu vrednost aktivnostima projekta. KGSC je do sada bio pionir za preispitivanje diskriminatorskog sistema na Kosovu, socijalnih normi

Ko su članovi koalicije

05

i dvostrukih standarda, a bila je veoma efikasna u praćenju javnih institucija tokom sprovođenja politika i zakona vezanih za pol.

CSGD

Centar za razvoj društvenih grupa (CSGD) je nevladina organizacija koja štiti i promoviše prava LGBT zajednice na Kosovu. Glavni fokus CSGD-a je: (1) jačanje **LGBT zajednice**; (2) zagovaranje i lobiranje za ljudska prava LGBT; (3) podizanje svesti u društvu u vezi sa pitanjima sa kojima se suočavaju pripadnici LGBT zajednice.

CEL Kosova

Centar za jednakost i slobodu LGBT zajednice na Kosovu (CEL) je osnovan u julu 2013. godine sa ciljem da ojača **LGBT zajednicu** na Kosovu, spreči diskriminaciju zasnovanu na seksualnoj orijentaciji, podigne svest opšteg stanovništva o pravima LGBT i zagovaranje jednakih prava i nediskriminacije LGBT zajednice na Kosovu u skladu sa Ustavom i zakonima Republike Kosovo.

CEL takođe nastoji da ojača pravni okvir sa uticajem na LGBT zajednicu u zemlji kao i da se poveća nivo učešća LGBT zajednice na Kosovu u relevantnim međunarodnim i regionalnim mehanizmima i projektima korisne za zajednicu i društvo u celini. Osoblje i aktivisti CEL-a imaju zavidan nivo iskustva po pitanju ljudskih prava sa posebnim naglaskom na prava LGBT-a, pitanja zajednica i praksama zastupanja. CEL želi da se zahvali svim našim sadašnjim i prošlim (i takođe budućim) pristalicama koji veruju u našu viziju boljeg života LGBT zajednice na Kosovu.

Ko su članovi koalicije

06

YIHR KS

Inicijativa mladih za ljudska prava (YIHR KS) je nevladina organizacija aktivna u zaštiti i promociji ljudskih prava, posebno **mladih**. YIHR je radilo na (1) doprinosu jačanja vladavine prava putem dokumentacije, izveštavanja i zagovaranja sprovođenja zakonodavstva koje osigurava ljudska prava za sve; (2) promociju ljudskih prava putem obrazovanja, aktivizma, kampanja, lokalnog i regionalnog umrežavanja i povećanje kritičnog razmišljanja među mladima; i (3) jačanje procesa koji se bavi proslošću osnivanjem novih veza među mladima različitih etničkih grupa na Kosovu i region zapadnog Balkana.

CLARD

Centar za pravnu pomoć i regionalni razvoj (CLARD) ima odlično iskustvo u davanju ili pružanju **pravne pomoći i besplatnom zastupanju na sudu** u vezi sa administrativnim, civilnom i krivičnom zakonu za ugrožene i marginalizovane grupe, CLARD takođe ima iskustva u procesima strateškog parničenja i istraživanju o pravnim pitanjima koje se tiču UMG. Osim glavne kancelarije u Prištini, CLARD takođe ima mobilne ekipe koje rade u identifikaciji slučajeva na terenu i pravne klinike koje se nalaze na celom Kosovu.

Ko su članovi koalicije

07

Kosovo 2.0

Kosovo Global je **nezavistan mediji** zasnovan na bazi i pristupu zagovaračkog novinarstva. Izveštava i razmatra stanje bitnih političkih/društvenih pitanja značajnih za Kosovo, ali takođe se angažuje za promene i neophodne reforme. Ovo obuhvata aktivnosti i delovanja u oblasti rodne ravnopravnosti, ljudskih prava, učešće i aktivizam građana, bolji pristup informacijama i poboljšanje međuetničkih odnosa. Kosovo 2.0 upravlja jednom mrežom saradnika i blogera iz celog Kosova i regiona i jedan je od malo nezavisnih medija koji razmenjuje kritike i informisane analize.

Osim gore navedenih NVO-a, Koalicija se sastoji još od 19 NVO-a koje predstavljaju sve nevećinske zajednice na lokalnom nivou i pokrivaju sve regione u kojima žive ove zajednice:

1. BRIGA Goraždevac – sa sedištem u Goraždevcu, radi na osnaživanju **sprskih žena**;
2. Choice of youth – sa sedištem u Šilovu/Gnjilane, radi sa **mladim srbima**;
3. Omladinska parteška organizacija – sa sedištem u Partešu, radi sa **srpskom omladinom**;
4. Durmiš Aslanio – sa sedištem u Prizrenu, radi sa pripadnicima **romske zajednice**;
5. Nevo Koncepti – sa sedištem u Prizrenu, radi sa pripadnicima **romske zajednice**;
6. Udruženje žena Sabor– sa sedištem u severnoj Mitrovici, radi sa **srpskim ženama**;
7. Klub za obrazovanje mladih “Sinergy”- sa sedištem u severnoj Mitrovici, radi sa **srpskom omladinom**;
8. Mreža GORA– nalazi se u Dragašu, mreža lokalnih NVO-a koja predstavlja mlade gorance i **žene u regionu Gore**;

Ko su članovi koalicije

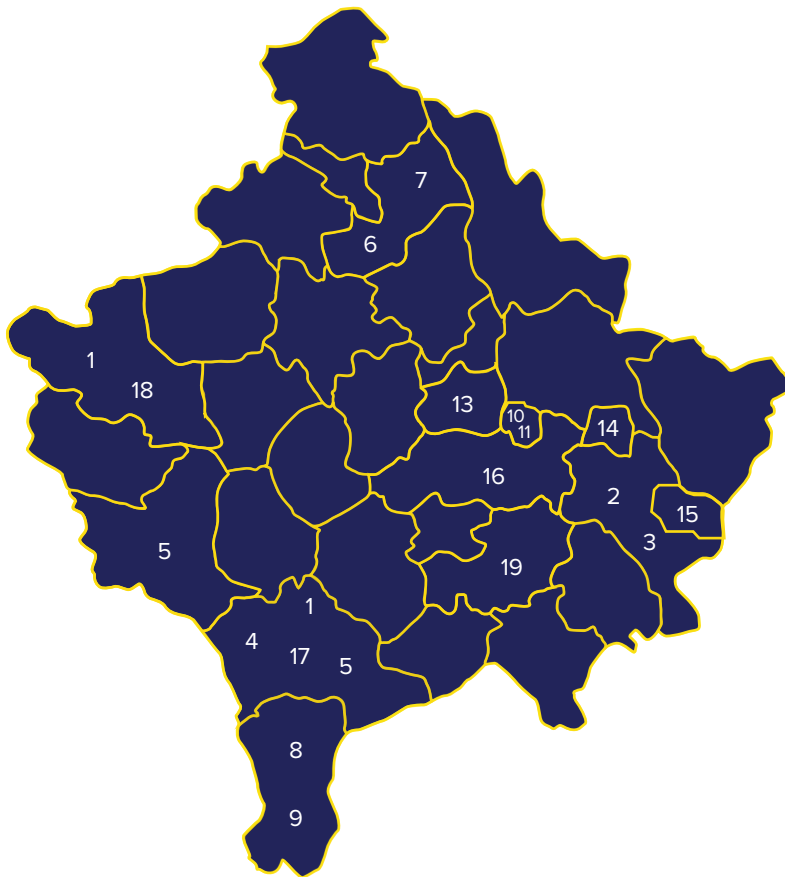
08

9. Omladinski Savez Dragaš – nalazi se u Dragašu, zastupa **mlade gorance** u regionu Gore;
10. Gračanačka Inicijativa za održljiv razvoj – nalazi se u Gračanici, radi sa **mladim srbima**;
11. Oči budućnosti – sa sedištem u Gračanici, radi sa **romskom zajednicom**;
12. ICEC Prizren – nalazi se u Prizrenu, multietnička organizacija koja radi na zaštiti i promociji interesa **manjinskih zajednica** u Prizrenskom regionu;
13. Kosovski centar za multikulturalni razvoj– sa sedištem u Kosovom Polju, posebno radi sa **romskom zajednicom**;
14. Naš dom – nalazi se u Novom Brdu, radi na zaštiti interesa i poboljšanju položaja **srpskih žena** na Kosovu;
15. Prijateljstvo bez granica – nalazi se u Ranilugu, radi na zaštiti i promociji interesa **srpske omladine**;
16. Slobodna Produkcija– sa sedištem u Šilovu, radi na zaštiti i promociji prava **srpske zajednice** u regionu Gnjilana;
17. TUMED–sa sedištem u Prizrenu, radi na zaštiti i promociji interesa **turkse zajednice** u regionu Prizrena;
18. Udruženje Bošnjaka OASA – nalazi se u Peći, radi na zaštiti i promociji prava **bošnjačke zajednice** na Kosovu;
19. Gëzimi Ynë Rinorë –sa sedištem u Uroševcu, radi na zaštiti i **promociji prava aškalija** sa posebnim naglaskom na zaštiti na zaštiti interesa i unapređenju mladih.

Pokrivenost manjinskih zajednica u region Kosova

09

Namera

Uspostavljanje i održavanje efikasne koalicije NVO-a sa bazom na terenu i onih srednjih koje rade u oblasti ljudskih prava s glavnim ciljem da se ojačaju njihovi kapaciteti za zagovaranje za promociju i zaštitu osnovnih prava odabranih ugroženih i marginalizovanih grupa (UMG).

Ciljevi

Ovaj projektat stvara i održava efikasnu koaliciju NVO-a čiji je cilj jačanje kapaciteta NVO-a učesnica radi zagovaranja o promociji i zaštiti prava izabranih UMG-a: pripadnika LGBT zajednice, ženama, mladima, i manjinskim zajednicama. ERAC ima sledeće posebne ciljeve:

- Formiranje mreže za saradivanje NVO sa bazom na terenu i srednjih NVO-a koje pružaju efikasnu pomoć podršku pripadnicima UMG-a sa ograničenim pristupom osnovnim pravima;
- Uspostavljanje razumnog i informisanog učešća u procese odlučivanja i usvajanja politika vlade o promociji i zaštiti osnovnih prava UMG-a na bazi istraživanja multidisciplinskih politika;
- Jačanje (a) institucionalnih kapaciteta (u oblasti komunikacije, koordinacije, odgovornosti i transparentnosti) i (b) međudisciplinskih veština (istraživanje, nadgledanje, određenih pravnih, zagovaranje, različite oblasti ljudskih prava i UMG-a) NVO učesnica;
- Podizanje opšte svesti o ulozi civilnog društva u demokratiji učešća i posebno u vezi sa osnovnim pravima za sve.

Oblasti interesovanja ERAC-a

11

Šest (6) Osnovnih prava su središte ERAC-a:

Osnovno pravo 1. Pravo na jednakost pred zakonom: Glavni nedostaci se odnose na pristup pravdi za omladinu, žene i LGBT zajednicu. Kompleksna integracija srpskog pravosudnog sistema u sistemu Kosova, neadekvatan prevod zakona na srpski jezik, i nedostatak kvalifikovanih advokata koji govore srpski, pogotovo utiču na pravo na jednakost pred zakonom za manjinske zajednice na Kosovu.

Osnovno pravo 2. Pravo na slobodu i sigurnost: Uprkos godinama napretka, izveštaji pokazuju da je bezbednost manjinskih zajednica i dalje krhka. Osim toga, pretnje i slučajevi govora mržnje koji ciljaju žene i LGBT se nastavljaju i retko ih istražuju, a preventivne mere su oskudne. Veliki izazovi takođe ostaju u oblasti nasilja u porodici i rodno zasnovanog nasilja.

Osnovno pravo 3. Pravo na slobodu izražavanja: Institucionalni okvir koji garantuje slobodu medija i izražavanja i dalje je delimičan, a efikasno postupanje prema pretnjama, napadima, i govoru mržnje protiv UMG u medijima i dalje postoji. Žene su nedovoljno zastupljene i diskriminisane u medijima. Osim toga, primena zakona o jeziku na Kosovu je i dalje nedovoljna.

ERAC - Promotivna kampanja

12

Oblasti interesovanja ERAC-a

13

Osnovno pravo 4. Pravo na obrazovanje: Pripadnici manjinskih zajednica koji žele da nastave obrazovanje na srpskom jeziku nemaju alternativu osim da pohađaju paralelni srpski sistem. Studenti iz zajednica Roma, Aškalija i Egipćana imaju niže stope registracije, više stope napuštanja škole i nizak nivo akademskog uspeha. Žene su veoma malo zastupljene u obrazovnom kadru i materijalu.

Osnovno pravo 5. Pravo na rad i zanimanje: Stopa nezaposlenosti omladine i žena je posebno visoka, i zastupljenost žena ostaje na niskom nivou na visokim pozicijama kako u privatnom tako i u javnom sektoru. Pripadnici manjinskih zajednica su nedovoljno zastupljeni u državnoj službi, naročito na rukovodećim pozicijama i u preduzećima u javnom vlasništvu.

Osnovno pravo 6. Pravo na zdravstvenu i socijalnu zaštitu: Podizanje svesti i pristup zdravstvenoj nezi za lečenje bolesti koje pogađaju naročito žene i dalje su daleko ispod standarda EU. Isto važi i za pripadnike LGBT zajednice. Zajednice Roma, Aškalija i Egipćana se suočavaju sa velikim izazovima što je rezultat slabe zdravstvene nege i pristup socijalnoj zaštiti.

Osnivanje 19 klinika za pravnu pomoć posredstvom advokata iz 17 zajednica.

Ova koalicija predstavlja uspostavljanje i održavanje efikasnog mehanizma koji će identifikovati i primati žalbe o ograničenom pristupu osnovnim pravima od članova UMG i preduzimaće odgovarajuće mere da popravi ove pojedinačne slučajeve. Suština ovog mehanizma se sastoji od **devetnaest (19) klinika** koje se nalaze u **četnaest (14) opština** a to su: Goraždevac; Parteš; Prizren, Đakovica; Severna Mitrovica; Dragaš; Gračanica; Kosovo Polje; Novo Brdo; Ranilug; Šilovo; Peć; i Uroševac. **Sedamnaest (17) advokata iz zajednica** će pohađati neprekidnu obuku u trajanju od četiri (4) godina koliko traje projekat, radiće skraćeno radno vreme u klinikama i biće odgovorni da:

- Pruže pravni i opšti savet i pruže podršku za postupanje sa pravnim ili administrativnim problemima;
- Savetuju i budu posrednici između klijenta i odgovarajuće institucije;
- Upućuju klijenta u odgovarajuće vladine i nevladine strukture za ljudska prava, posebno na Institut Zaštitnika građana na Kosovu i opštinske strukture za ljudska prava;
- Organizuju medijske kampanje (u slučajevima koji nisu osetljive prirode i iz izričitu saglasnost klijenta);
- Kada sve ostale metode ne daju rezultate i u strateškim slučajevima (tj. U slučajevima koji ne utiču samo na pojedince, već i na same UMG), parnice. U ovom slučaju, slučaj će biti predat advokatu, iako ERAC može da nastavi sa dodatnom podrškom;

ERAC Aktivnosti

15

ERAC Aktivnosti

16

Glavne aktivnosti

17

Prevazilaženje poteškoća sprovođenjem politike i strateškim učešćem sa institucijama

Direktan rad i blisko saradivanje NVO koja učestvuje sa UMG-a o kojima je reč, im omogućava da identifikuju široko rasprostranjene poteškoće kada su u pitanju osnovna ljudska prava. Prema tome, ERAC se bavi ovim poteškoćama putem javnih zastupanja sa odgovarajućim vladinim institucijama radi dugoročnih strateških rešenja, na osnovu dobro informisanog istraživanja i istraživanja politike unutar zajednice. Deo organizacije za ovu aktivnost će imati ECMI Kosovo, CSGD, CEL, KCGS, i YIHR KS.

ERAC razvija i objavljuje analize istraživanja politika o pristupu osnovnim pravima izabраних UMG-a. Na osnovu istraživačkih analiza politika, ERAC će izneti konkretne preporuke koje će se koristiti kao osnova za strateško angažovanje sa javnim institucijama Republike Kosovo.

Šta više, ERAC će pružiti stručnu podršku i pratiće odgovarajuće strukture ljudskih prava prilikom sprovođenja izmenjenih politika, putem učešća u odgovarajućim radnim grupama vlade, konsultativnim sastancima između civilnog društva i strukturama ljudskih prava, i lobiranje. ERAC na poseban način pruža znanje o donošenju što praktičnijih i dostižnijih mogućih odluka za UMG-e i služiće kao veza između vlade i ciljnih grupa.

ERAC: centar neprekidnog učenja

ERAC služi kao centar neprekidnog učenja, koji razvija veštine i kapacitete NVO-a učesnica putem multidimenzionalne razmene znanja. ERAC će usvojiti jednu širu definiciju izgradnje kapaciteta, s ciljem dugoročnih institucionalnih ciljeva.

Šta više, ERAC organizuje tromesečne radionice za sve NVO učesnice, u obliku priprema i obuka na radnom mestu i usredsređuje se na teme kao što su: poboljšanje veština pravnih asistenata, pravni kadar i procedure, politički dijalog i zagovaranje, nadgledanje i izveštavanje. Radionice služe takođe kao šansa za NVO učesnice da razmene svoja iskustva i da obezbede informacije i utiske o napretku, rezultatima i izazovima.

Kontaktiranje i uključivanje građana i povećanje svesti o UMG

kampanje kontaktiranja sa građanima i one za podizanje svest su integralni deo aktivnosti ERAC-a, čija je ciljna grupa UMG i šira javnosti. Za uspešan nacrt, sprovođenje i procenu ovih aktivnosti, ERAC se oslanja na stručnost svojih internih medijskih partnera (Kosovo 2.0) i bliskoj saradnji sa Kosovskim javnim servisom. ERAC će objavljivati novinarske članke za posebne strateške slučajeve kojima se koalicija bavila, slučajevi koji se mogu iz jednog individualnog slučaja preobratiti u slučajeve na nivou zajednice uopšte.

Sve aktivnosti ERAC-a će se objavljivati na veb-stranici projekta i na fejsbuku (Jednaka prava za sve koalicije) na tri jezika i to albanski, srpski i engleski.

An EU funded project managed by
European Union Office in Kosovo

ERAC - Promotivna kampanja

19

ERAC
EQUAL RIGHTS FOR ALL COALITION

Equal Rights for All
—
drejtat e barabarta
—
prava za sve

empowering
Serb
in
n.
prava za sve

KONTAKTNE INFORMACIJE ERAC

ECMI Kosovo

Kontakt osoba: Jeta Bakija
Email: bakija@ecmikosovo.org
Tel.: +381 (0) 38 224 473

CEL

Kontakt osoba: Rajmonda Sylbije
Email: info@cel-ks.org
Tel.: +386 (0) 49 829 393

CSGD

Kontakt osoba: Agim Margilaj
Email: csgd_kos@yahoo.com
Tel.: +377 (0) 45 646 678

YIHR KS

Kontakt osoba: Teuta Hoxha
Email: teuta@yihhr.org
Tel.: +377 (0) 44 551 802

Kosovo Global

Kontakt osoba: Besa Luci
Email: besa@kosovotwopointzero.eu
Tel.: +386 (0) 49 149 145

CLARD

Kontakt osoba: Anton Nrecaj
Email: anton@clardkosovo.org
Tel.: +377 (0) 44 169 508

KCGS

Kontakt osoba: Luljeta Demolli
Email: luledemolli@gmail.com
Tel.: +377 (0) 44 236 022

www.equalrightsforallcoalition.com

 [equalrightsforallcoalition](https://www.facebook.com/equalrightsforallcoalition)

Equal Rights for All

Të drejtat e barabarta
për të gjithë

Jednaka prava za sve

Projektom koji finansira EU rukovodi
Kancelarija Evropske unije na Kosovu